

עם סגולה

כי עם קדוש אתה לה' אלהיך
ובך בחר ה' להיות לו לעם סגולה
מכל העמים, אשר על-פני האדמה.

דברים י"ד

גם הבוקר עשיתי דבר עבירה בדרכי ל"חדר" מוקדם, טרם האיר השחר. תרמיל בית הספר כבד על גבי כי לאחר תפילת שחרית ב"חדר" אני ממשיך לכיתה א' בבית הספר הממלכתי של קהילתנו החרדית. דבר העבירה קרה בעוברי ליד בית-הכנסת הרפורמי של הניאולוגים. הצצתי פנימה וסקרתי היטב, בדמדומי השחר, את תוכו המפואר. דבר זה הרי אסור בתכלית האיסור וחומרת המעשה – כידוע לכל – דומה להצצה אל תוך ה"טומאה" של הלוטרנים, האַוונגלים או הקתולים. אמנם אלה הניאולוגים, יהודים בני אברהם יצחק ויעקב הם, כי הרי סבא פרישמן שהוא בן מאה שנים ועוד שנה זוכר את הוריהם, סביהם ואבות-סביהם, שיהודים כשרים היו כולם. אך צאצאיהם אלה לאן נתדרדרו! פרשו מן הציבור והקימו להם קהילה נפרדת. רובם אנשים אמידים ונוהגים כאילו גויים הם ודווקא מן המעמד הגבוה, מקפידים בלבושם ומדברים בשקט. הדבר מבלבל לגמרי וקשה להבנה. מדוע הקימו להם בית-כנסת מפואר עם ריצוף אבנים ברחבת הכניסה ועצים שתלו סביב-סביב? יתרה מזו: בחזית בית-הכנסת, בין שני המגדלים ההדורים, כתוב באותיות עבריות גדולות לאמור: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם". באיזו זכות רומזים הם שבית-כנסת זה אשר, כמסופר, בנייתו נמשכה (על-ידי הבנאים הגויים כמובן) גם בשבתות ומועדים, משול למקדש, והקדוש-ברוך-הוא שוכן, כביכול, בתוך בניין זה, או אולי "בתוכם" - כלומר, השם-יתברך ישכון בקרב אנשי הקהילה הניאולוגית, או שמא ממש בתוך לבבם ונשמתם? הדבר מבלבל מאוד כי איך הם יכולים להיקרא "פושעי ישראל", כפי שאצלנו אומרים, אם הם מתפארים בבית הכנסת שלהם ומשווים אותו למשכן השם ולא חלילה למאורת פסילים. ובית-העלמין שלהם דומה בהחלט לבית-הקברות של הגויים אלא שבמקום הצלב מצויר מגן-דוד ושם הנפטר חרוט (לעתים בצד האחורי) גם באותיות עבריות. הכל מטופח כל-כך ומלא שיחים ופרחים, דבר האסור בתכלית האיסור, שהרי כבר הסבירו המלמדים כי אם נדבק, חס וחלילה, במנהגי הגויים ובדרכי פולחנם ונעבור על הכתוב "ובחוקותיהם לא תלכו", כיצד נהיה אם כן עם סגולה עליון על כל הגויים ועם קדוש? ולמה זה מרגיש אני בכל זאת סקרנות ומשיכה מוזרה אל כל מה שקשור בהם? מדוע אני עוקב אחר מעשיהם ומתחקה אחר צעדיהם? אין זאת כי אם נועם הליכותיהם והקפדתם על קיום המצוות שבין אדם לחברו הם המפליאים אותי כל-כך.

הנה לדוגמא, פעם בשנה, ביום "זאת חנוכה", נפגשים הכל ב"מלביש עירומים". ביום זה באים כל הילדים אשר הוריהם ניאותו למפגש מעורב ו"מסוכן" זה, אל האולם הגדול בבית-הספר הניאולוגי ושם מוגשים עוגות, מיני מתיקה וסוכריות ואפילו קקאו חם, הכול על חשבון הקהילה הניאולוגית, בוודאי בהשגחת הכשרות האורתודוכסית. במעמד זה מקבלים ילדי הנצרכים (רובם חרדים) חבילות בגדים חדשים שמגעים גם ומחוספס אבל ריחם טוב ונעים.

בהזדמנות זו רואה אני את תמונתו לראשונה, נשען על מעקה המרפסת ומביט נכחו אל נוף הררי, כבוהן עתידות. רבות שומעים אודותיו אך תמיד ברמזים ובסודי-סודות. הגדולים מנמיכים קולם בדברים בו, לבל יבינו הילדים. כנראה יש בו תעצומות עוז אם הוא מסוכן כל-כך ויש לנדותו בכל החרמות. אסור הוא בכל האיסורים: בשמיעה, בראייה ובהרהור חס ושלום. ובכל זאת רואה אני את תמונתו בגודל טבעי בבית-הספר הניאולוגי ומתבונן בו בחשאי אך ביסודיות. כמה יפה והדור הוא פֶּרְאָק שלו ובזקנו המרובע והמטופח. וכיצד יכול איש כזה להיות "מסית ומדיח ומשול לסיטרא אחרא, דוחק הקץ ואויב משיח צדקנו" כאשר מבטו עצוב כל-כך? שאלה זו מנקרת במוחי זמן רב אך לשאול את אבי קושיה כזו אין אני

מעז. לשאלתי מדוע זה אסור לבוא בקרב הניאולוגים כל ימות השנה וביום "מלביש עירומים" מותר, עונה אבי כי כך קבעו הרבנים. תשובה ניצחת זו לא מניחה את דעתי. מכל מקום אל לי להרהר בכך. הרבנים הרי יודעים הלכות-תורה מה הן.

ואמר הדיין בבית-המדרש בדפקו שלוש פעמים על הדוכן :
"לאחרונה משאירות נשים מסוימות קצוות שער על ראשן. להווי ידוע שדבר ערווה הוא, חוצץ בטבילה, ומשמש אחיזה לסיטרא אחרא, ויהיה השיער קצר ככל שיהיה - אין לאכול בבית יהודי אלא אם עקרת-הבית גוזזה עד אפס ומקיימת דיני הנידה על כל דקדוקיהם."
ועוד אמר :

"אין להרשות לאברכים להתפלל במניינם של "תפארת בחורים", שמא יידבקו בשמץ של ציונות רחמנא לצלן."